

Fundacja Burza Mózgów
Scenariusz warsztatów

Moniuszko w collage

Grupa wiekowa: klasy I/III i IV/VIII

Liczba uczestników: 25 os.

Czas trwania: 45/60 minut

Cele: poznanie postaci i twórczości Stanisława Moniuszki, zaznajomienie się z techniką artystyczną collagu* i fotomontażu**, rozwijanie umiejętności tworzenia kompozycji płaskiej

Materiały dla grupy 25 osób:

- kartki A4 z bloku technicznego (kolor dowolny) – 25 szt,
- kartki A4 z bloku technicznego w czarnym kolorze – 25 szt,
- wydruki retro ilustracji (pobierz [TUTAJ](#)),
- klej w szyfcie – 25 szt,
- nożyczki – 25 szt,
- gazety/magazyny do wycinania,
- wydrukowana postać Stanisława Moniuszki (do pobrania [TUTAJ](#)) – 25 szt,
- wydrukowane tytuły dzieł Stanisława Moniuszko (pobierz [TUTAJ](#)),
- klamerki lub spinacze do powieszenia prac,
- sznurek,
- mata malarska lub arkusze szarego papieru,
- utwór Stanisława Moniuszki (do odtworzenia).

*Collage (kolaż) – technika artystyczna, która polega na tworzeniu kompozycji przy wykorzystaniu różnych materiałów i faktur. Kolaż można stworzyć np. z: gazet, fotografii, własnych wydruków, kawałków materiałów. Wycięte elementy przyklejane są na papier lub inne tworzywo. Kolaż dopuszcza również dopisywanie lub domalowywanie wybraną techniką poszczególnych elementów. Słowo kolaż pochodzi od francuskiego czasownika coller (sklejać). Po raz pierwszy tego terminu użył Georges Braque i Pablo Picasso na początku XX wieku, kiedy ta starożytna technika, znana w Chinach od 200r. p.n.e., stała się częścią sztuki nowoczesnej.

**Fotomontaż – obraz, który powstał z połączenia różnych fotografii. Jest to również nazwa techniki, która polega na łączeniu kilku odbitek, nakładaniu różnych elementów w programach komputerowych. Technikę tę stosuje się bardzo często przy produkcji plakatów reklamowych, czy artystycznych. Równie często pojawia się w czasopiśmie. Jest kojarzony z manipulacją. Był wykorzystywany w celach propagandowych.

***Stanisław Moniuszko urodził się 5 maja 1819 r., zmarł 4 czerwca 1872 r. Polski kompozytor, dyrygent, najbardziej znany z opery Halka i Straszny dwór. Skomponował ponad 250 pieśni. Słynął z muzyki narodowej, w której wykorzystywał elementy folkloru. Tworzył również operetki, balety i muzykę kościelną (w epoce romantyzmu).

W młodości mieszkał w Wilnie, gdzie pracował jako organista, komponował, uczył się i angażował w życie muzyczne miasta. W późniejszych latach wykładał w Warszawie. Ze swoją żoną Aleksandrą Müllerówną miał 10 dzieci. Ostatnim wystawionym dziełem Moniuszki była Beata.

Podstawa programowa:

rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, formułowania argumentów i wniosków, rozbudzenie ciekawości poznawczej, wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej i narodowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatów uczestnicy mogą pracować na podłodze, wtedy najlepiej zabezpieczyć ją przed zabrudzeniami. Można do tego celu wykorzystać płachtę malarską lub duże arkusze szarego papieru.

Przed zajęciami:

- wydrukuj plik z tytułami dzieł Stanisława Moniuszko, zdjęcia/ilustracje jego postaci oraz ilustracje retro,
- wydrukowane tytuły dzieł Stanisława Moniuszki potnij na paski (po jednym tytule dla każdego uczestnika),
- zapoznaj się z biografią kompozytora***. Upewnij się, czy znasz znaczenie wszystkich tytułów jego dzieł, które rozdasz dzieciom,
- przygotuj galerię sznurkową: rozciągnij sznurek (na takiej wysokości, aby uczestnicy mogli samodzielnie przypinać do niego swoje prace).

Przebieg zajęć:

- Warsztaty rozpocznij od zapoznania uczestników z muzyką kompozytora. Może ona towarzyszyć Wam w czasie całych zajęć. Opowiedz kilka ciekawostek o Stanisławie Moniuszce, a także wyjaśnij, na czym polega tworzenie collagu.
- Rozdaj uczestnikom materiały. Każdy powinien otrzymać: klej, nożyczki, jedną kartkę w kolorze czarnym i jedną kolorową, wydrukowany wizerunek Stanisława Moniuszki, jeden tytuł jego dzieła muzycznego. Z pozostałych materiałów uczestnicy będą korzystać wspólnie. Jeśli pracujecie na podłodze, rozłóż je na środku sali, tak aby każdy miał do nich swobodny dostęp. Jeśli pracujecie w ławkach, materiały połóż na stoliku, do którego każdy będzie mógł swobodnie podejść i wybrać to, co wykorzysta w twórczej pracy.
- Podczas warsztatów uczestnicy wykonają dwie prace. Pierwsza pt.: **O czym myśli Stanisław Moniuszko?** Na czarnych kartkach przyklejcie wyciętą postać kompozytora. Uczestnicy z gazet wycinają i komponują dowolne hasło, które pasuje do postaci kompozytora. Hasło może powstać z pojedynczych słów lub liter powycinanych z gazet. Uczestnicy komponują sami postać kompozytora. Do przyklejonej głowy dokleją pasujące do niej elementy twarzy, tułowia i całego ciała. Wokół przyklejają fragmenty gazet, retro ilustracji, wyobrażające myśli Stanisława Moniuszki.
- Kiedy portrety są gotowe, zawieście je na sznurku. Prace przyczepiajcie za pomocą klamerek lub spinaczy. Powstanie galeria sznurkowa.

- Przystąpcie do wykonania kolejnej pracy. Uczestnicy na kartce przyklejają otrzymany tytuł dzieła Stanisława Moniuszki. Następnie w dowolny sposób go interpretują, tworząc collage. Pomóż uczestnikom w interpretacji tytułów i wytłumacz ich znaczenie. Dla współczesnego odbiorcy mogą to być słowa archaiczne. Powstałe prace również powieście w galerii sznurkowej.
- Na zakończenie warsztatów, niech każdy uczestnik opowie o swoich collage'ach i fotomontażach.

Zadanie domowe

Z rodzicami dzieci wyszukują w Internecie zilustrowany przez siebie utwór Stanisława Moniuszki i wspólnie go przesłuchują.